

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2007.GADA I PUSGADA REZULTĀTI

Rīga, 2007.g.

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2007.gada I pusgadā

Šis pārskats sastādīts, par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2007.gada 6 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2007.gada 16.augustu.

Ceļu satiksmes negadījumi

Svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2007.gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem **11 674** reģistrēti, noformējot Saskaņoto paziņojumu.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **56,5%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti, pamatojoties uz Saskaņotajiem paziņojumiem (skat. 1.tabulu), turklāt šim skaitlim ir pieaugoša tendence.

1.tabula

2007. gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits

Mēnesis	Apdrošināšanas gadījumu skaits ¹	Ar SP reģistrēto CSNg skaits ²	SP īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaita ³
Janvāris	3 685	2 043	55,4%
Februāris	3 741	2 009	53,7%
Marts	3 220	1 918	59,6%
Aprīlis	3 032	1 718	56,7%
Maijs	3 507	2 036	58,1%
Jūnijs	3 465	1 950	56,3%
Kopā	20 650	11 674	56,5%

¹ Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās un par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās

² Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēts ceļu satiksmes negadījumu skaits no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

³ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu īpatsvars no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto apdrošināšanas gadījumu skaita

Jāatzīmē, ka Ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2006.gada I pusgada datiem, ir **palielinājies** par **15,8%**. Pamatojoties uz iepriekšējo periodu datiem, var secināt, ka tikai sākot no iepriekšējā perioda, šim rādītājam tika novērota tendence palielināties.

Uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās ir pieaudzis **1,24 reizes** (11 674 - salīdzinot ar 9 390 2006.gada I pusgadā). Tas skaidrojams ar kārtību, ka pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma gadījumos, ja nav cietušo personu un bojāti tikai 2 transportlīdzekļi, pie kam tiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, likumdošana paredz iespēju savstarpēji vienojoties par visiem būtiskiem ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, aizpildīt Saskaņoto paziņojumu, kurš ir jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā. Pieaugot autovadītāju informētībai par Saskaņoto

paziņojumu pielietojamību, tie aizvien vairāk tiek izmantoti ceļu satiksmes negadījumu noformēšanā.

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem no 2007.gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem 20 650 apdrošināšanas gadījumiem 19 837 apdrošināšanas gadījumi ir reģistrēti Latvijā (t.sk. 11 892 ir reģistrēti Rīgā, kas sastāda 59,9% no reģistrētajiem Latvijā), savukārt ārvalstīs reģistrēti 813 apdrošināšanas gadījumi, kas sastāda 3,9% no visiem reģistrētajiem gadījumiem. Valstis, kurās reģistrēts vislielākais apdrošināšanas gadījumu skaits ir Vācija, Polija, Lietuva un Igaunija, attiecīgi gadījumu skaits 189, 145, 124 un 61.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2007.gada I pusgadā ir tikuši pieņemti **22 690** lēmumi par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām par kopējo summu **Ls 12 929 604,91**.

Vidējās izmaksas lielums 2006.gada I pusgadā sastādīja 480,18 Ls. Attiecīgi 2007.gada I pusgadā vidējās izmaksas lielums ir **569,84** Ls, kas ir par **18,7%** vairāk.

Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu un bojāejas zaudējumu atlīdzināšanu, kas kopā sastādīja 91,05% no kopējās atlīdzību summas (skat.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Atlīdzību summa (Ls)	Īpatsvars, %	Lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Vidēja atlīdzība lēmumā (Ls)
Ārstēšanās izmaksas	318 806,88	2,47	560	2,47	569,3
Rehabilitācijas izdevumi	2 153,53	0,02	7	0,03	307,65
Pārejoša darbnespēja personai	43 068,59	0,33	99	0,44	435,04
Pensijas invalīdiem	2 273,58	0,02	15	0,07	151,57
Pensijas apgādājamiem	20 141,86	0,16	76	0,33	265,02
Apbedīšanas izdevumi	30 490,84	0,24	42	0,19	725,97
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	1218,32	0,01	11	0,05	110,76
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	40 861,83	0,32	68	0,30	600,91
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	1262	0,01	12	0,05	105,17
Transportlīdzekļa bojājumi	9 898 621,50	76,56	19 290	85,02	513,15
Transportlīdzekļa bojāeja	2 046 889,16	15,83	1369	6,03	1495,17
Mantas bojājumi, bojāeja	169 123,37	1,31	320	1,41	528,51
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	120 798,51	0,93	187	0,82	645,98
Kaitējums videi	532,48	0,004	2	0,01	266,24
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA)	233 362,46	1,80	632	2,79	369,24
Kopā	12 929 604,91	100,00	22 690	100,00	569,84

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem, 2007.gada I pusgadā ir tikuši pieņemti **458** lēmumi atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda par kopējo summu **Ls 266 858,66**, vidējās izmaksas lielums sastādīja Ls 582,66.

2007.gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībās tikuši iesniegti kopā, ņemot vērā arī iepriekšējos gados notikušos ceļu satiksmes negadījumus, 28 876 zaudējumu pieteikumi, kas ir par 5 855 jeb 25,4% vairāk nekā 2006.gada I pusgadā.

Saistībā ar šiem pieteikumiem 2007.gada I pusgadā pieņemti 22 690 lēmumi, par kopējo summu Ls 12 929 604,91, kas ir par Ls 3 789 950,83 jeb **41,5%** vairāk nekā 2006.gada I pusgadā. 21 798 lēmumi ir pieņemti par Latvijā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 11 231 782,58, t.sk. par negadījumiem, kas notikuši Rīgā - pieņemti 12 920 lēmumi par summu Ls 6 335 939,50. Savukārt, **892** lēmumi ir pieņemti par ārvalstīs notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 1 697 822,33, kas sastāda **13,1%** no kopējās atlīdzību summas un vidējās atlīdzības lielums – Ls 1 903,39 (salīdzinot tikai Latvijā notikušos ceļu satiksmes negadījumus – vidējās atlīdzības lielums sastāda Ls 515,27).

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2007.gada I pusgadā nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2007.gada I pusgadā apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastāda **Ls 13 399 773** kas ir par **Ls 3 904 044** jeb **41,1%** vairāk nekā 2006.gada I pusgadā. Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad atlīdzību apjomi procentuāli pieaug daudz straujāk nekā parakstītās prēmijas.

Salīdzinot 2007.gada I pusgada rādītājus ar 2006.gada I pusgadu var secināt, ka neskatoties uz to, ka nopelnīto prēmiju apmērs ir paaugstinājies par **27,2%**, piekritušās atlīdzību prasības ir pieaugušas ievērojami straujāk - par **41,1%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts, salīdzinot 2006. un 2007.gada I pusgadu

Rādītājs	2006.gada 6 mēneši	2007.gada 6 mēneši
Nopelnītās prēmijas, Ls	12 222 299	15 549 883
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	9 495 729	13 399 773
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	647 943	861 991
Neto darbības izdevumi, Ls	4 153 612	4 867 108
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls	78 671	18 541
Tehniskais rezultāts	-1 342 326	-1 551 567

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem.

4.tabula

2007.gada I pusgada OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina kopsavilkuma rādītāji

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	86,2 %
Izdevumu rādītājs*, %	31,4 %
Kombinētais rādītājs, %	117,6 %
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. 2007.gada I pusgadā šie atskaitījumi kopā sastādīja Ls 1 239 466,53 t.sk. ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls 498 158,00. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību atbildības limiti, obligāta prasība ir parakstīto risku pārapsdrošināšana, kur izdevumi 2006.gada I pusgadā sastādīja 12,0% no visu apdrošināšanas prēmiju summas, bet 2007.gada I pusgadā jau 22,8%.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2007. gada 30. jūniju pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1 259 276** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz 2006.gada 30.jūniju, to skaits pieaudzis par **10,4%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **53,1%** jeb **668 250** transportlīdzekļi (skat. 5.tabulu).

Pēc LTAB datiem uz 2007. gada 30.jūniju apdrošināta ir **687 435** Latvijā reģistrēto transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 102,9% no tehniskā kārtībā esošiem – tātad saglabājas tendence, ka ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu, var izdarīt secinājumus, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā uz 2007. gada 30.jūniju aktīvi piedalās aptuveni 680 000 – 690 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot augstāk teikto, aptuveni 687 000 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati

Transportlīdzeklis	Reģistrēti skaits	Tehnisko apskāšu dati		Apdrošināšanas dati		
		tehniskā kārtībā (TK)	% no reģist.	apdrošināti	% no reģist.	% no TK
Vieglie a/m	868 961	515 709	59,3%	523 411	60,2%	101,5%
Kravas a/m	126 040	61 407	48,7%	65 149	51,7%	106,1%
Autobusi	10 607	4 665	44,0%	5 387	50,8%	115,5%
Automobiļu piekabes	75 068	32 478	43,3%	36 698	48,9%	113,0%
Motocikli	42 482	7 112	16,7%	7 020	16,5%	98,7%
Traktori, pašgājēji	98 257	34 320	34,9%	36 123	36,8%	105,3%
Traktoru piekabes	37 189	11 887	32,0%	13 003	35,0%	109,4%
Tramvaji, trolejbusi	672	672	100,0%	644	95,8%	95,8%
Kopā:	1 259 276	668 250	53,1%	687 435	54,6%	102,9%

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās, 2007.gada I pusgadā par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā saņemtas **89** sūdzības.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **31** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **17** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **41** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegtas rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,1%** līdz **0,2%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. Tas ir salīdzinoši neliels skaits, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi*	Sūdzības, kopā	% no apdr. adij.	t.sk. sūdzības par apdrošināš. sabiedrības lēmumu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. gadīj.
2005	29 633	187	0,63	106	0,36	56	0,19	50	0,17
2006	36 579	186	0,51	88	0,24	33	0,09	55	0,15
2007 Ip	21 749	89	0,41	48	0,22	17	0,08	31	0,14
Kopā**	194 771	1 515	0,78	862	0,44	417	0,21	445	0,23

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

** kopējā summa kopš 1998.gada